

Центр наукових публікацій

**МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ПОШУКУ:
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ»**

(м. Київ | 28 грудня 2013 р.)

ЧАСТИНА I

м. Київ – 2013

© Центр наукових публікацій

УДК 082
ББК 94.3

Інтернаціоналізація наукового пошуку: перспективи та проблеми – Частина I (економічні науки, юридичні науки, педагогічні науки): Міжнародна конференція, м. Київ, 28 грудня 2013р. Центр наукових публікацій. – 120стр.
Тираж – 300 шт.

УДК 082
ББК 94.3

Видавництво не несе відповідальності за матеріали опубліковані в збірнику. Всі матеріали надані а авторській редакції та виражають персональну позицію учасника конференції.

Контактна інформація організаційного комітету конференції:

Центр наукових публікацій

E-mail : s-p@cnp.org.ua

Web: www.cnp.org.ua

Дубровіна І.В.,
аспірант кафедри хореографії та художньої культури
Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини,
викладач Київського обласного інституту післядипломної
освіти педагогічних кадрів

ОРГАНІЗАЦІЯ САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Інтеграція України у світовий освітній простір, модернізація національної освіти у контексті Болонського процесу, реалізація завдань Державної національної програми "Освіта" ("Україна ХХІ століття"), Національної доктрини розвитку освіти України, Болонської декларації "Про Європейський простір вищої освіти", рекомендації ЮНЕСКО – неможливі без фахівця – суб'єкта особистісного та професійного саморозвитку, який постійно розширює й оновлює фахові знання в контексті самоосвіти. Підготовка творчої індивідуальності вчителя є важливою складовою сучасної професійної освіти.

У наукових дослідженнях вчених система післядипломної педагогічної освіти охарактеризована як вільна, мобільна та інноваційна, що широко застосовує механізми стимулювання самоосвіти. Цей процес сприяє постійному підвищенню кваліфікації вчителя, його особистісно-професійному росту. При цьому вагоме значення мають ґрунтовні позиції андрагогіки, яка розглядає педагога як дорослу самостійну людину, що є самокерованою творчою індивідуальністю; має особисто-професійний досвід, спрямована на самопізнання. Учитель в процесі організації педагогічної діяльності вирішує важливі актуальні проблеми і досягає конкретних цілей; прагне до реалізації отриманих знань, умінь, навичок, якостей у практичній діяльності у своїй готовності та здатності до самоосвіти [2].

Направленість самоосвіти педагога характеризується "розкриттям і розвитком" внутрішнього професійно-особистісного потенціалу, мотивацією до зміни рівня кваліфікації, удосконаленням професійних навичок.

У системі післядипломної педагогічної освіти фахівець оволодіває технологіями педагогічної майстерності, самопізнання, самопрогнозування власної "Я – концепції", використовує різні технології – форми роботи з майбутнім. Тому позиція андрагогічного супроводу професійного розвитку вчителя є пріоритетною для активізації самоосвітньої діяльності, оскільки спеціаліст уже має сформовані професійні уміння, навички, володіє базовими професійними знаннями, постійно працює над собою [5].

Організація підвищення кваліфікації вимагає тлумачення самого терміну "**кваліфікація**" під яким трактується ступінь придатності, підготовленості до будь-якого виду праці [1, с. 442]. Самостійна творча активність учителя спрямована на власні професійні дії як особливий предмет постійного самоперетворення, що сприяє виникненню педагогічної рефлексії. Такий процес виражає зміст відносин суб'єкта до здійснюваної ним професійної практичної діяльності. В основі самостійної творчої активності лежать

внутрішні зусилля індивідуальності фахівця, спрямовані на зміну педагогічного мислення і способів діяльності, варіативності підходів до організації самоосвіти. При організації підвищення кваліфікації викладачам-андрагогам необхідно звернути увагу на розвиток предметних знань, умінь і навичок педагогів, їх самоосвітньої культури, оскільки такий синтез підтримує творчу індивідуальність в процесі адаптації до нових вимог професійної освіти, доводить необхідність професійного самоздійснення.

Іншими словами, подібна організація підвищення кваліфікації допомагає вчителю розвивати педагогічну культуру, адаптуватися до вимог Державного стандарту освіти, коректувати та набувати необхідних професійних умінь в контексті вимог інтернаціоналізації наукового пошуку, впровадження методів та технологій зарубіжних педагогічних знахідок у практичній діяльності.

Андрогогічний супровід сприяє визначенню самоосвіти як індивідуальної діяльності саморозвитку, доводить велику ймовірність педагогічної успішності самоосвіти вчителя. Таким чином, підвищення кваліфікації стає своєрідним способом взаємозв'язку між актуальною індивідуальною потребою в самоосвіті та внутрішніми очікуваннями людини у побудові власної траєкторії індивідуальної освіти.

Звернення до тлумачного словника російської мови С. Ожегова, дозволяє уточнити, що поняття "**супровід**" трактується як: 1) проходження разом з ким-небудь, перебуваючи поруч, ведучи куди-небудь; 2) супутні чого-небудь; 3) супровід, підтримання якого явища, дії [1, с. 267].

У нашому випадку андрогогічний супровід – це група людей (викладачів системи післядипломної освіти), яка супроводжує кого-небудь, підтримує процес професійного розвитку вчителів [1, с. 1217].

Отже, на наш погляд, андрогогічний супровід – спосіб діяльності викладачів-андрагогів з організації педагогічних умов самоосвіти вчителів, чинник успішного професійного саморозвитку. Створені педагогічні умови на основі андрогогічного супроводу знаходять своє безпосереднє відображення в завданнях системи післядипломної освіти: діагностиці професійного досвіду самоосвіти вчителя; спрямованості професійної самоосвітньої діяльності, її мотивації, успіхів професійної діяльності, професійних труднощів, здійсненні моніторингу самоосвітніх потреб вчителя; вибору слухачами основних параметрів самонавчання; моделювання індивідуальної програми самоосвіти; моніторинг професійних труднощів самоосвіти. Результатом андрогогічного супроводу в системі післядипломної освіти стають: **побудова** індивідуальної самоосвітньої програми вчителя; **самоосвітні вміння** вчителя, що сприяють вирішенню професійно-педагогічних завдань; **самодіагностика** вирішення самоосвітніх труднощів, **впровадження** технології їх подолання.

Андрогогічна підтримка професійної діяльності вчителя є організацією етапів самоосвіти вчителів на основі педагогіки співробітництва між андрагогом і учителем. Її складові наступні: **визначення труднощів самоосвіти вчителя; творчий пошук, вирішення виявлених самоосвітніх труднощів** вчителя; **діагностика** подолання вчителем самоосвітній труднощів; **побудова учителем** індивідуальної програми самоосвіти; **самооцінка**

продуктивності андрагогічного супроводу. Професійний самоосвітній досвід вчителя представляється сукупністю отриманих ним на практиці самоосвітніх умінь; підсумком дослідницько-творчого пошуку; моделюванням існуючих форм, методи і прийомів самоосвітньої діяльності роботи; розроблення теоретичного чи методичного дослідження в педагогічній практиці і т. п. Тому актуалізація професійного досвіду дозволяє вчителю аналізувати власний професійний досвід і на основі нього здійснювати подальшу діагностику, уточнюючої труднощі самоосвіти в професійній діяльності вчителя, планувати стратегію їх вирішення. Побудова **індивідуальної самоосвітньої програми** вчителя пропонує два шляхи організації вдосконалення вчителя: 1) навчання вчителя по додатково розробленим освітнім спец. програмам, спец. курсам (крім освітніх програм СППО, методичних об'єднань школи); 2) навчання за індивідуальною програмою самоосвіти вчителя будується на співпраці, оскільки носить практико-орієнтований характер. Важливою складовою навчання вчителів за розробленими спецкурсами стає підготовка та захист учителем індивідуального авторського проекту з актуальної теми самоосвіти, що безпосередньо відображає його "діапазон" професійних труднощів. Таким чином, на основі педагогіки співпраці реалізується продуктивна індивідуальна програма самоосвіти педагога. Зазначені етапи андрагогічного супроводу стають механізмами стимуляції творчої активності вчителя, його спрямованістю на саморозвиток.

За таких умов, підвищення кваліфікації набуває особистісно-орієнтованого характеру, оскільки вчитель стає центром освітнього середовища, рівноправним суб'єктом процесу навчання і професійного вдосконалення. Таким чином, успішність самоосвітньої діяльності не можлива без сформованої рефлексії вчителя. Цей процес веде до пізнання вчителем свого педагогічного досвіду, самоаналізу індивідуальних професійних труднощів.

Отже, викладачі-андрагоги створюють таке освітнє розвивальне середовище, яке сприяє подальшому розвитку самоаналізу і рефлексії вчителя, поряд зі створенням позитивного емоційного фону "ситуації успіху", організації та володіння часу учителем для побудови успішної професійної "Я – концепції", впровадження ситуації успішного самопізнання, конструюванням тестів, опитувальників, з вимогою вільних письмових висловлювань вчителя, з вимогою вільного толерантного подання до аудиторії своєї професійної "Я – концепції". Метод побудови професійного образу та позиції вчителя сприяє формуванню у нього вміння планувати та проектувати свій професійний розвиток.

Впровадження методу аналізу професійних умінь, доводить логіку професійних змін, причино-наслідкові зв'язки проектування перспектив його професійної траєкторії, розвитку професійної "Я – концепції" педагога [3].

Розглядаючи проблему організації самоосвіти в системі післядипломної освіти, ми дійшли висновку, що андрагоги можуть здійснювати науково-методичний супровід самоосвіти учителів на різних етапах розвитку їх професійної кар'єри, допомагаючи та підтримуючи творчі педагогічні пошуки, спільно з фахівцем вирішувати виникаючі самоосвітні труднощі, вивчати

ставлення учителя до самоосвіти як цінності та умови його особисто-професійного росту. Отже, проблема організації самоосвітньої діяльності вчителя в системі післядипломної освіти спрямована на розвиток професіоналізму. Це питання розкриває необхідність зміни педагогічного мислення і удосконалення педагогічної майстерності сучасного педагога в умовах інтернаціональної відкритої освіти.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2001. – 1440 с.
2. Дубровіна, І. Самоосвітня діяльність вчителя як наукова проблема: теоретичний аспект / І. Дубровіна // Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 37: збірник наукових праць / за наук. ред. О.В. Биковської, Л.Л. Макаренка. – К.: Вид-во НТУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 179 – 186.
3. Змеев, С. Технология обучения взрослых: учеб. пособие [для студ. высш. учеб. заведений] / С. Змеев. – М., – 2002. – 128 с.
4. Ожегов, С. Словарь русского языка / С. Ожегов. – М., 1976. – 267 с.
5. Педагогічний словник / за редакцією дійсного члена АПН України М.Д. Ярмаченка – К.: Педагогічна думка, 2011. – 167 с.
6. Пилюгіна, С. Инновации в образовании / С. Пилюгіна. – М.: Современный гуманитарный университет, 2005. – № 1 (январь-февраль).– С. 81 – 90.

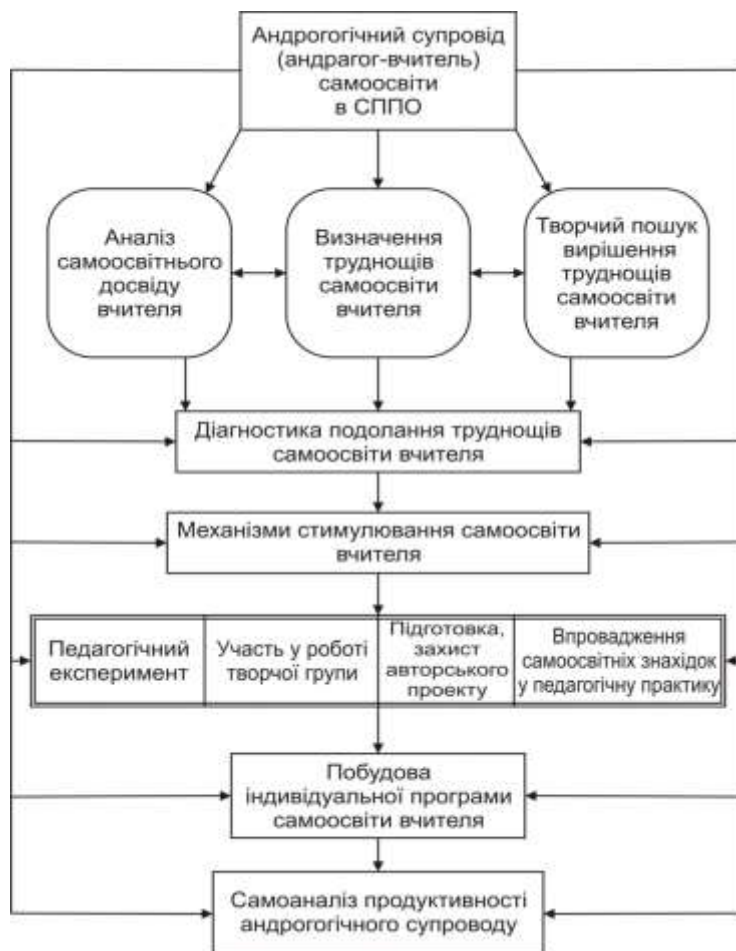

Схема: Побудова індивідуальної програми самоосвіти вчителя в системі післядипломної освіти.

Кобилянська І.В.
*Університет сучасних знань
Вінницька філія*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НАУКОВОГО ПОШУКУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ

Ефективність освіти ще з давніх часів тлумачили як забезпечення оптимально високої результативності педагогічних дій у межах ресурсних можливостей системи.

Ефективність у сучасних умовах – це функціонування на випередження подій і станів, що можливе через пошук освітньою системою нових можливостей. За таких умов педагогічні системи поступово переходять у якісно нові стани, підіймаються на вищі рівні розвитку, долаючи консерватизм.

Ефективно діяти – означає ефективно встановлювати взаємозв'язки з іншими системами, включаючи внутрішні взаємодії та з навколишнім середовищем. Завдяки цьому система освіти постійно оновлює свій потенціал і переходить у стан стабільного розвитку, що є важливою характеристикою ефективності. Взаємодія дає можливість долати стереотипи та впроваджувати оригінальні ідеї, призводить до руйнування ізоморфізму. Ефективність ґрунтується на інноваційності, яку передусім розуміють як відкритість до нового, здатність до необмеженої взаємодії. Взаємодіючи із зовнішнім світом, система освіти долучається до внутрішніх резервів інших систем, запозичує необхідні ресурси і трансформує їх у нові можливості. Таким чином, посилюється адекватність системи загальним тенденціям розвитку соціуму.

Аналіз зарубіжної і вітчизняної літератури по темі оцінки ефективності навчання показує, що найпоширенішими підходами до визначення ефективності є:

- теоретичний підхід, в основі якого лежить проблема оцінки якості навчання у відповідності до теоретично-методологічних досліджень;
- практичний підхід, в основі якого – процес створення засобів для оцінки якості навчання;
- теоретично-практичний, в основі якого лежить співвідношення теоретично-методологічного дослідження якості навчання і розробка методики її оцінки.

Найпоширенішим вважають теоретико-методологічний підхід, оскільки в такому випадку можливе поєднання теоретичного осмислення процесів навчання і його практична спрямованість.

Ефективність реалізації програм навчання оцінюється економічним і соціальним аспектами.

Економічний аспект оцінки полягає у розрахунку витрат і економічною окупністю програм навчання. Це співвідношення між величиною корисного